

I perioden 1973/74–1981 kunne en stor del af statsskovvæsenets driftsunderskud forklares ud fra det faktum, at statsskovbruget i denne periode var pålagt at sørge for ekstra beskæftigelse inden for rammerne af en særbevilling på mellem 60 og 90 mill. kr. pr. år.

Professor Risvand og medarbejdere har i deres slutrapport bemærket, at statsskovvæsenet i sit interne regnskab burde have holdt særligt styr på anvendelsen af denne særbevilling. Indvendingen er teoretisk korrekt, men vanskelig gennemførlig i praksis, ikke mindst da ét af de politiske mål med beskæftigelsesarbejderne netop var at forsøge at integrere de arbejdsløse i statsskovvæsenets sædvanlige medarbejderstab.

Særbevillingerne til beskæftigelsesarbejder blev først og fremmest brugt til en række forskellige investeringer i form af:

- bedre kulturanlæg og -pleje,
- omlægning af hugsten til tyndinger i unge bevoksninger,
- øget vedligeholdelse af vej- og grøftesystemet,
- øgede udgifter til varetagelse af friluftsmæssige aktiviteter og landskabspleje m.v.
- samt forbedringer af statsskovvæsenets bygninger.

Men samtidig må beskæftigelsesarbejderne fra en samfundsmæssig synsvinkel betragtes som en investering i menneskelig kapital. De arbejdsløse blev genoptrænet til produktivt arbejde – og understøttelsen sparet. Det lykkedes i denne periode at skaffe meningsfyldt ekstra beskæftigelse til mellem 400 og 900 helårsarbejdere pr. år. Det svarer til en udvidelse af medarbejderstaben på mellem 30 og 80 pct. Samtidig foregik der, som det fremgår af professor Risvands projekt, en betydelig nedgang i arbejdstimeforbruget pr. ha i privatskovbruget.

I perioden 1977-1983 gennemførte statsskovvæsenet desuden et maskinudviklingsprogram til en samlet udgift af ca. 12 mill. kr. Udviklingsprogrammet resulterede i flere nye skovbrugsmaskiner, som også har fundet anvendelse i det private skovbrug og på eksportmarkedet: f.eks. Rolloskovtraktoren og forskellige Gremomaskiner, for blot at nævne nogle.

Disse særlige aktiviteter i form af beskæftigelsesarbejderne og maskinudviklingsprogrammet er nu afviklet, og ikke desto mindre opereres der på finansloven for 1984 med et driftsunderskud for statsskovbruget på ca. 140 mill. kr. Jeg vil i det efterfølgende pege på en række forhold, der kan begrunde, *hvorfor* statsskovbrugets driftsresultat afviger så meget fra privatskovbrugets, jfr. tabel 1.

Noget om statsskovbrugets afvigende driftsresultat.

For det første skal der fra det budgetterede underskud på ca. 140 mill. kr. først trækkes 37 mill. kr., der udgør forrentningen af den bogførte værdi over for finansministeriet. Der er her ikke tale om noget nettotræk på de offentlige kasser, og posten bør derfor ikke medtages ved sammenligning med privatskovbrugets regnskabsoversigter, der er beregnet for »den ubehæftede ejendom med den tilstrækkelige driftskapital«.

Dernæst indgår der i budgettet for 1984 to ekstraordinære udgiftsposter i forbindelse med statsskovvæsenets produktionstjenester: Dels 11 mill. kr. til ekstraordinære rydnings- og plantningsarbejder efter stormfaldene i 1981 og 1983. Denne udgiftspost kan vel siges at modsvare nødhjælpsforanstaltningerne til privatskovbruget efter stormfaldskatastrofen i 1981. – Og dels 15,5 mill. kr. til igangsættelsen af flisprojektet. Sidstnævnte udgiftspost kan imidlertid ligeledes betragtes som en investering, idet flisprojektet på lidt længere sigt vil medføre et driftsoverskud.

Det er miljøministeriets håb, at flisprojektet vil have en katalysatoreffekt, så virkningerne af initiativet spredes bedst muligt til den private sektor.

Som en 4. såkaldt »ekstraomkostning« set i forhold til privatskovbruget skal nævnes statsskovvæsenets opsparing af vedmasse. Tilvæksten i statsskovene både før og efter stormfaldene har nemlig været større end hugsten, hvilket tilsyneladende ikke har været tilfældet i privatskovbruget som helhed. Det skønnes, at statsskovvæsenets netto ved en øget